KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 28.5.2024 r.
COM(2024) 203 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

dotyczące wykonania uprawnień przekazanych Komisji zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej oraz uchylającą dyrektywy Rady 91/672/EWG i 96/50/WE

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

dotyczące wykonania uprawnień przekazanych Komisji zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 z dnia 12 grudnia 2017 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej oraz uchylającą dyrektywy Rady 91/672/EWG i 96/50/WE

1. WPROWADZENIE

W dyrektywie (UE) 2017/2397 po raz pierwszy wprowadzono zharmonizowany system certyfikacji i uznawania kwalifikacji zawodowych osób eksploatujących jednostki pływające po śródlądowych drogach wodnych, umożliwiający posiadaczom świadectw uprawianie żeglugi na drogach wodnych UE. Celem dyrektywy jest usunięcie barier dla mobilności pracowników, poprawa bezpieczeństwa, rozwijanie umiejętności i szans młodych ludzi na zatrudnienie, zaoferowanie wszystkim członkom załogi lepszych perspektyw zawodowych oraz ułatwienie procesu przechodzenia doświadczonych pracowników z innych sektorów.

System ten ma zastosowanie do wszystkich członków załogi pokładowej, ekspertów ds. skroplonego gazu ziemnego i ekspertów w dziedzinie żeglugi pasażerskiej pracujących na statkach pasażerskich i innych jednostkach pływających o długości powyżej 20 metrów (jak również na niektórych innych szczególnych rodzajach statków), z wyjątkiem sytuacji, w których żegluga jest prowadzona w celach sportowych lub rekreacyjnych, lub przez siły zbrojne lub służby ratownicze.

Dyrektywa zawiera następujące przepisy dotyczące konkretnych członków załogi:

- Członkowie załogi pokładowej, osoby mające kwalifikacje do podejmowania działań w sytuacjach nadzwyczajnych na pokładzie statków pasażerskich oraz osoby zaangażowane w tankowanie statków napędzanych skroplonym gazem ziemnym muszą posiadać unijne świadectwo kwalifikacji.
- Kapitanowie muszą posiadać szczególne zezwolenia w przypadku, gdy:
    - uprawiają żeglugę na odcinkach śródlądowych dróg wodnych wiążących się ze szczególnymi zagrożeniami;
    - uprawiają żeglugę na śródlądowych drogach wodnych o charakterze morskim;
    - uprawiają żeglugę z pomocą radaru;
    - eksploatują statki napędzane skroplonym gazem ziemnym;
    - prowadzą duże konwoje.

Dyrektywa określa minimalne wymogi dotyczące wieku, zgodności administracyjnej, kompetencji i praktyki pływania w odniesieniu do poszczególnych kwalifikacji. Wymaga również, aby wszyscy członkowie załogi pokładowej spełniali określone standardy dotyczące stanu zdrowia.

Dyrektywa uwzględnia specyfikę poszczególnych państw członkowskich UE, przyznając wyłączenia od niektórych środków. Dotyczy to w szczególności państw członkowskich, których drogi wodne nie są połączone z drogami wodnymi innych państw członkowskich

i w których żegluga śródlądowa jest jedynie sezonowa lub bardzo ograniczona. Wszystkie pozostałe państwa członkowskie posiadające żeglowne śródlądowe drogi wodne muszą zastosować niezbędne środki w celu wdrożenia systemu uznawania świadectw ustanowionego w dyrektywie dla tych dróg wodnych.

Unijne świadectwa kwalifikacji, żeglarskie książeczki pracy i dzienniki pokładowe wydane przez właściwe organy są ważne na wszystkich śródlądowych drogach wodnych w UE. Świadectwa wydane zgodnie z rozporządzenie dotyczącym załóg statków na Renie, które określa wymogi identyczne z wymogami dyrektywy, są również ważne na wszystkich drogach wodnych UE. Każde państwo spoza UE może zwrócić się do Komisji Europejskiej o uznanie świadectw, żeglarskich książeczek pracy lub dzienników pokładowych wydanych przez jej organy.

Każde państwo członkowskie powinno zapewnić, aby osoby otrzymujące świadectwa kwalifikacji miały odpowiedni minimalny poziom kompetencji, zweryfikowany w drodze stosownej oceny. Może to być egzamin administracyjny lub część zatwierdzonego programu szkolenia. Dyrektywa przewiduje również możliwość przeprowadzania egzaminów na symulatorze.

W dyrektywie określono obiektywne i przejrzyste kryteria dla państw członkowskich na potrzeby identyfikacji śródlądowych dróg wodnych wiążących się ze szczególnymi zagrożeniami oraz klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych o charakterze morskim.

Dyrektywa przewiduje utworzenie systemu informacyjnego ułatwiającego wymianę danych dotyczących świadectw kwalifikacji, żeglarskich książeczek pracy i dzienników pokładowych między organami odpowiedzialnymi za wdrażanie i egzekwowanie jej przepisów (tzw. europejska baza danych o załogach „ECDB").

Dyrektywa została przyjęta w dniu 12 grudnia 2017 r. i weszła w życie w dniu 16 stycznia 2018 r., a termin transpozycji i rozpoczęcia stosowania wyznaczono na dzień 17 stycznia 2022 r.

Art. 17 ust. 1 dyrektywy stanowi, że Komisja przyjmuje akty delegowane zgodnie z art. 31 dotyczące uzupełnienia dyrektywy poprzez określenie standardów kompetencji oraz odpowiadających im wiedzy i umiejętności zgodnie z zasadniczymi wymogami określonymi w załączniku II do dyrektywy.

Art. 21 ust. 2 stanowi, że Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 31 w celu uzupełnienia dyrektywy poprzez ustanowienie standardów dotyczących zatwierdzania symulatorów, określających minimalne wymogi funkcjonalne i techniczne oraz procedury administracyjne w tym zakresie w celu zapewnienia, aby symulatory wykorzystywane do oceny kompetencji były projektowane w sposób umożliwiający weryfikację kompetencji zgodnie ze standardami dotyczącymi egzaminów praktycznych, o których mowa w art. 17 ust. 3.

Art. 23 ust. 6 stanowi, że Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 31 w oparciu o zasadnicze wymogi dotyczące stanu zdrowia, o których mowa w załączniku III, w celu uzupełnienia dyrektywy poprzez ustanowienie standardów dotyczących stanu zdrowia określających wymogi w zakresie stanu zdrowia, w szczególności w odniesieniu do badań, które przedstawiciele zawodu medycznego muszą przeprowadzić,

kryteriów, które muszą stosować, aby stwierdzić zdolność do pracy, a także wykazu ograniczeń i środków łagodzących.

Art. 25 ust. 1 stanowi, że Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 31 w celu uzupełniania informacji w rejestrach żeglarskich książeczek pracy i dzienników pokładowych o inne informacje wymagane według wzorów żeglarskich książeczek pracy i dzienników pokładowych przyjętych na podstawie art. 22 ust. 4, aby jeszcze bardziej ułatwić wymianę informacji między państwami członkowskimi.

W art. 31 uprawniono Komisję do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w wyżej wymienionych artykułach dyrektywy. Ustęp drugi tego artykułu stanowi:

> „Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 17 ust. 1 i 4, art. 21 ust. 2, art. 23 ust. 6 oraz art. 25 ust. 1 i 2, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 16 stycznia 2018 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.”

2. PODSTAWA PRAWNA

Niniejsze sprawozdanie jest wymagane na podstawie art. 31 ust. 2 dyrektywy (UE) 2017/2397. Na mocy tego przepisu uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych powierzono Komisji na okres pięciu lat od dnia 16 stycznia 2018 r., a Komisja ma obowiązek sporządzić sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień. Ten sam artykuł stanowi, że przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu.

3. WYKONANIE PRZEKAZANYCH UPRAWNIEŃ

Od daty wejścia w życie dyrektywy (UE) 2017/2397 do dnia przyjęcia niniejszego sprawozdania Komisja przyjęła następujące akty delegowane:

1. **Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/473** z dnia 20 stycznia 2020 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 w odniesieniu do norm dotyczących baz danych na temat unijnych świadectw kwalifikacji, żeglarskich książeczek pracy i dzienników pokładowych.

   To rozporządzenie delegowane ustanawia normy określające cechy baz danych dotyczących unijnych świadectw kwalifikacji, żeglarskich książeczek pracy i dzienników pokładowych wydanych zgodnie z dyrektywą (UE) 2017/2397 oraz dokumentów uznanych zgodnie z jej art. 10 ust. 2–3, a także warunki korzystania z tych baz danych. Określono w nim również prawa dostępu, funkcje i komunikację między unijną bazą danych a rejestrami krajowymi. Unijna baza danych dotycząca dokumentów związanych z załogą zapewni skonsolidowany przegląd danych

zawartych w świadectwach kwalifikacji oraz w książeczkach żeglarskich członków załogi, które są przechowywane w rejestrach krajowych.

2. **Dyrektywa delegowana Komisji (UE) 2020/12** z dnia 2 sierpnia 2019 r. uzupełniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397 w odniesieniu do standardów dotyczących: kompetencji oraz odpowiadających im wiedzy i umiejętności, egzaminów praktycznych, zatwierdzania symulatorów oraz stanu zdrowia.

   Ta dyrektywa delegowana uzupełnia dyrektywę (UE) 2017/2397 w odniesieniu do niektórych standardów dotyczących kwalifikacji zawodowych w żegludze śródlądowej. Standardy te zostały opracowane przez Europejski Komitet ds. Opracowywania Norm w Żegludze Śródlądowej (CESNI).

   Standardy dotyczące kompetencji obejmują wymagane szczególne kompetencje oraz odpowiadającą im wiedzę i umiejętności, które są zgodne z zasadniczymi wymogami dotyczącymi kompetencji określonymi w dyrektywie.

   Dyrektywa delegowana przewiduje standardy dotyczące:

   - wiedzy i umiejętności;
   - egzaminów praktycznych;
   - zatwierdzania symulatorów;
   - stanu zdrowia.

   Przyjęto standardy w odniesieniu do:

   - poziomu operacyjnego (określającego kluczowe kompetencje marynarzy i wszelkie inne kwalifikacje na poziomie operacyjnym);
   - poziomu zarządzania (kapitanowie);
   - szczególnego zezwolenia dla kapitana na uprawianie żeglugi na śródlądowych drogach wodnych o charakterze morskim;
   - szczególnego zezwolenia dla kapitana na uprawianie żeglugi z pomocą radaru;
   - ekspertów w dziedzinie żeglugi pasażerskiej;
   - ekspertów w dziedzinie skroplonego gazu ziemnego.

   W odniesieniu do poziomu operacyjnego i poziomu zarządzania standardy kompetencji obejmują następujące rozdziały:

   - nawigacja;
   - eksploatacja jednostki pływającej;
   - obsługa ładunków, sztauowanie i transport pasażerski;
   - technika okrętowa oraz elektryka, elektronika i automatyka;
   - konserwacja i naprawa;
   - komunikacja;
   - zdrowie i bezpieczeństwo oraz ochrona środowiska.

   Wszystkie przyjęte akty delegowane zostały przekazane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Nie wystąpiono o przedłużenie okresów zgłaszania sprzeciwu ani nie

przedstawiono zastrzeżeń w trakcie przewidzianych okresów zgłaszania sprzeciwu.

3. **Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/184** z dnia 22 listopada 2021 r. zmieniające załącznik IV do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2397.

   Ten akt ustawodawczy zastępuje załącznik IV do dyrektywy (UE) 2017/2397 i ustanawia mające zastosowanie wymogi dotyczące egzaminów praktycznych i zatwierdzania symulatorów. Ustanawia on również zasadnicze wymogi dotyczące kompetencji i zasadnicze wymogi dotyczące stanu zdrowia, poprzez odniesienie do norm europejskich dotyczących kwalifikacji w żegludze śródlądowej (ES-QIN).

4. PRZEDŁUŻENIE OKRESU PRZEKAZANIA UPRAWNIEŃ

W ciągu ostatnich czterech lat Komisja korzystała z uprawnień przekazanych jej na podstawie dyrektywy (UE) 2017/2397.

Wykonanie przekazanych uprawnień umożliwiło Komisji dostosowanie odpowiednich przepisów dyrektywy (UE) 2017/2397, jeśli chodzi o normy dotyczące baz danych na temat unijnych świadectw kwalifikacji, żeglarskich książeczek pracy i dzienników pokładowych, jak również standardy dotyczące kompetencji oraz odpowiadającej im wiedzy i umiejętności, egzaminów praktycznych, zatwierdzania symulatorów i stanu zdrowia.

Komisja uważa, że przekazanie uprawnień było i pozostanie konieczne. Z tego powodu przedłużenie wydaje się właściwe.

5. PODSUMOWANIE

Przedstawiając niniejsze sprawozdanie, Komisja spełnia obowiązek sprawozdawczy wynikający z art. 31 ust. 2 dyrektywy (UE) 2017/2397 i zwraca się do Parlamentu Europejskiego i Rady o zapoznanie się z niniejszym sprawozdaniem.